

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

ĐẶNG BÍCH CHUNG

**ĐÁNH GIÁ MỘT SỐ CHƯƠNG TRÌNH GIẢM
NGHÈO TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN CẨM KHÊ
TỈNH PHÚ THỌ**

**Ngành: Phát triển nông thôn
Mã số: 60.62.01.16**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ
PHÁT TRIỂN NÔNG THÔN**

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Trần Văn Điền

Thái Nguyên - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong đề tài “*Đánh giá một số chương trình giảm nghèo trên địa bàn huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ*” đều được thu thập điều tra, khảo sát thực tế một cách trung thực, đánh giá thực trạng của địa phương nơi nghiên cứu.

Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện nghiên cứu đã được cảm ơn, các thông tin tham khảo trong luận văn đều được trích dẫn và chỉ rõ nguồn gốc.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Học viên

Đặng Bích Chung

LỜI CẢM ƠN

Trong thời gian thực tập và nghiên cứu tại huyện Cẩm Khê - Tỉnh Phú Thọ tôi đã hoàn thành xong luận văn tốt nghiệp của mình. Để có được kết quả này, ngoài sự nỗ lực của bản thân, tôi luôn nhận được sự giúp đỡ chu đáo, tận tình của nhà trường, các cơ quan, thầy cô, gia đình và bạn bè. Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn chân thành tới:

Ban giám hiệu Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên, Phòng Quản lý đào tạo cùng toàn thể các thầy cô đã tận tụy giúp đỡ tôi trong suốt thời gian học tập cũng như thời gian hoàn thành luận văn tốt nghiệp.

Đặc biệt tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo **PGS.TS. Trần Văn Điền** đã tận tình giúp đỡ, hướng dẫn tôi trong quá trình thực hiện và hoàn thành luận văn này.

Tôi xin chân thành cảm ơn sự giúp đỡ của cấp ủy, chính quyền, các ban, ngành nơi tôi nghiên cứu đề tài, đã tạo mọi điều kiện cho tôi trong suốt thời gian thực tập.

Trong thời gian nghiên cứu vì nhiều lý do chủ quan và khách quan cũng như hạn chế về mặt thời gian cho nên không tránh khỏi sai sót. Tôi rất mong nhận được sự đóng góp của các thầy cô giáo để đề tài này được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn.

Thái Nguyên, tháng 10 năm 2015

Học viên

Đặng Bích Chung

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU.....	1
1 .Tính cấp thiết của đề tài	1
2 . Mục tiêu nghiên cứu.....	2
2.1. Mục tiêu chung.....	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
CHƯƠNG 1. TỔNG QUAN TÀI LIỆU	3
1.1 Đói nghèo và nguyên nhân.....	3
1.1.1. Quan niệm về đói nghèo	3
1.1.2 Nguyên nhân đói nghèo	9
1.1.3. Các khía cạnh của đói nghèo.....	12
1.2. Xóa đói, giảm nghèo	15
1.2.1. Một số khái niệm và quan điểm	15
1.2.2. Kinh nghiệm xóa đói giảm nghèo của một số nước trên thế giới	18
CHƯƠNG 2. ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ	
PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	29
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	29
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	29
2.2. Nội dung nghiên cứu	29
2.2.1. Điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ	29
2.2.2. Đánh giá thực trạng nghèo đói tại huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ	29
2.2.3. Đánh giá một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê.....	29
2.2.4. Quan điểm về kết quả thực hiện một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ.....	30
2.2.5. Giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ	30
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	30
2.3.1. Chọn vùng nghiên cứu	30
2.3.2. Chọn hộ nghiên cứu	30

2.3.3. Phương pháp thu thập số liệu.....	30
2.4. Phương pháp tổng hợp, phân tích, đánh giá và xử lý số liệu	32
2.4.1. Phương pháp thống kê mô tả: Tính toán để mô tả thực trạng đói nghèo và những thuận lợi, khó khăn trong xóa đói giảm nghèo.	32
2.4.2. Phương pháp so sánh:	32
Dùng để tìm ra mối liên hệ giữa các hiện tượng, lượng hóa thông qua hệ thống, chỉ tiêu.....	32
2.4.3. Phương pháp phân tích SWOT:	32
Dùng để phân tích điểm mạnh, điểm yếu, cơ hội và thách thức trong công tác xóa đói, giảm nghèo.....	32
2.4.4. Phương pháp lấy ý kiến chuyên gia:	32
Tham khảo ý kiến chuyên gia để rút ra nhận xét, đánh giá chung về vấn đề nghiên cứu.....	32
2.4.5. Phương pháp tổng hợp và xử lý số liệu:	32
Sau khi thu thập được các thông tin tiến hành xử lý và phân tích thông tin tại phần mềm Excel.....	32
2.5. Hệ thống các chỉ tiêu nghiên cứu	32
CHƯƠNG 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	34
3.1 . Điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ	34
3.1.1. Vị trí địa lý	34
3.1.2. Khí hậu, thủy văn	34
3.1.3. Tình hình đất đai	35
3.1.4. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	36
3.2. Đánh giá thực trạng nghèo đói tại huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ	46
3.2.1. Bức tranh chung về tình trạng nghèo đói của huyện Cẩm Khê	46
3.2.2. Thực trạng đói nghèo tại vùng nghiên cứu	47
3.2.3. Nguyên nhân đói nghèo của vùng nghiên cứu	52
3.3. Đánh giá một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê.....	56
3.3.1. Quá trình thực hiện chương trình giảm nghèo	56
3.3.2. Kết quả thực hiện một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê	58
3.3.3. Ảnh hưởng của một số chương trình giảm nghèo đến vùng nghiên cứu	69

3.3.4. Tính bền vững của kết quả xóa đói giảm nghèo trên địa bàn huyện Cẩm Khê	76
3.4. Quan điểm về kết quả thực hiện một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ.....	78
3.4.1 . Những thành công của chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê.....	78
3.4.2. Những tồn tại, hạn chế.	80
3.4.3. Nguyên nhân tồn tại, hạn chế.....	82
3.4.4. Bảng phân tích SWOT	84
3.5. Giải pháp góp phần nâng cao hiệu quả một số chương trình giảm nghèo tại huyện Cẩm Khê, tỉnh Phú Thọ.....	86
3.5.1. Giải pháp tăng cường công tác lãnh đạo, chỉ đạo	86
3.5.2. Giải pháp đẩy mạnh công tác tuyên truyền.....	88
3.5.3. Giải pháp chú trọng công tác rà soát, bình xét, phân loại xác định hộ nghèo	88
3.5.4. Giải pháp về huy động nguồn vốn	88
3.5.5. Giải pháp về đất đai.....	89
3.5.6. Giải pháp đào tạo nghề, giải quyết việc làm và xuất khẩu lao động.....	90
3.5.7. Giải pháp tập huấn, chuyển giao tiến bộ khoa học - kỹ thuật.....	90
3.5.8. Giải pháp thực hiện các chính sách bảo trợ xã hội	91
3.5.9. Giải pháp tổ chức thực hiện các cơ chế, chính sách hỗ trợ đối với hộ nghèo, người nghèo.....	91
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	93
1. Kết luận	93
2. Kiến nghị.....	94
TÀI LIỆU THAM KHẢO	95

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Diễn giải
- BCD	Ban chỉ đạo
- BHYT	Bảo hiểm y tế
- DT	Diện tích
- ĐVT	Đơn vị tính
- GN	Giảm nghèo
- LĐ-TBXH	Bộ Lao Động Thương Binh và Xã Hội
- NSNN	Ngân sách nhà nước
- PTBQ	Phát triển bình quân
- TTCN	Tiểu thủ công nghiệp
- XĐGN	Xóa đói giảm nghèo
- UBND	Ủy ban nhân dân

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1. Giới hạn đói nghèo ở một số nước trên thế giới.....	6
Bảng 1.2. Kết quả điều tra hộ nghèo, hộ cận nghèo cả nước theo vùng.....	9
Bảng 2.1. Kết quả lựa chọn nhóm hộ điều tra.....	31
Bảng 3.1. Tình hình sử dụng đất đai huyện Cẩm Khê năm 2014.....	35
Bảng 3.2. Thống kê Dân số, Lao động huyện Cẩm Khê năm 2014.....	37
Bảng 3.3. Một số chỉ tiêu phát triển của huyện Cẩm Khê.....	45
Bảng 3.4. Thông tin cơ bản về các hộ điều tra.....	47
Bảng 3.5. Tình trạng nhà ở và một số tiện nghi chính trong gia đình hộ.....	48
Bảng 3.6. Cơ cấu thu nhập của hộ điều tra.....	50
Bảng 3.7. Các nhân tố ảnh hưởng đến đói nghèo của hộ nghiên cứu.....	53
Bảng 3.8. Kết quả thực hiện chương trình 135 giai đoạn II của huyện Cẩm Khê....	59
Bảng 3.9. Kết quả chương trình hỗ trợ về nhà ở cho hộ nghèo.....	62
Bảng 3.10. Kết quả thực hiện chương trình tín dụng ưu đãi năm 2013 - 2014.....	65
Bảng 3.11. Kết quả thực hiện xóa đói, giảm nghèo huyện năm 2010-2014.....	68
Bảng 3.12. Tổng hợp nhu cầu của các hộ gia đình điều tra.....	71
Bảng 3.13. Ý kiến của người dân về các chương trình giảm nghèo thực hiện tại địa phương (n=70).....	73
Bảng 3.14. Ý kiến của cán bộ giảm nghèo về kết quả thực hiện các chương trình giảm nghèo (n=25).....	75

DANH MỤC CÁC HÌNH

Biểu đồ 3.1. Tình hình sử dụng đất đai huyện Cẩm Khê năm 2014.....	36
Biểu đồ 3.2. Tình trạng nhà ở và một số tiện nghi chính trong gia đình hộ	49
Biểu đồ 3.3. Cơ cấu thu nhập của hộ điều tra	51
Biểu đồ 3.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến đói nghèo của hộ nghiên cứu.....	53
Biểu đồ 3.5. Kết quả thực hiện chương trình 135 giai đoạn II của huyện Cẩm Khê.....	59
Biểu đồ 3.6. Kết quả thực hiện xóa đói, giảm nghèo huyện năm 2010-2014.....	69
Biểu đồ 3.7. Tổng hợp nhu cầu của các hộ gia đình điều tra	72

MỞ ĐẦU

1 .Tính cấp thiết của đề tài

Đói nghèo là một vấn đề mang tính toàn cầu, là một thách thức trở ngại lớn đối với sự phát triển của các nước trên thế giới. Do điểm xuất phát thấp, hậu quả do hai cuộc chiến tranh để lại, thiên tai lũ lụt thường xuyên khiến nền kinh tế Việt Nam chậm phát triển, tính cạnh tranh hạn chế. Với mục tiêu đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước, xây dựng nhà nước pháp quyền Xã hội chủ nghĩa, thực hiện nền kinh tế thị trường định hướng Xã hội chủ nghĩa vì mục tiêu “*Dân giàu, nước mạnh, xã hội dân chủ, công bằng, văn minh*”. Việc triển khai thực hiện mục tiêu xoá đói giảm nghèo là vấn đề bức thiết cho công cuộc đổi mới đất nước; phát triển bền vững gắn với thực hiện công bằng xã hội đặc biệt là với những vùng nông thôn miền núi, biên giới, hải đảo [10].

Vai trò trong công cuộc đổi mới chính là cơ chế, chính sách phù hợp với thực tiễn, các chương trình xoá đói giảm nghèo giúp đồng bào nông thôn miền núi khó khăn từng bước tiến kịp với miền xuôi góp phần quan trọng trong sự nghiệp phát triển đất nước. Những thành tựu giảm nghèo của Việt Nam đạt được từ các chính sách hỗ trợ, các dự án đầu tư đã mang lại hiệu quả xã hội sâu sắc nhằm tạo sự chuyển biến trong nhận thức về xoá đói giảm nghèo của nhân dân.

Phú Thọ là tỉnh thuộc khu vực miền núi, trung du phía Bắc, nằm trong khu vực giao lưu giữa vùng Đông Bắc, đồng bằng sông Hồng và Tây Bắc, là cầu nối giao lưu kinh tế - văn hoá - khoa học kỹ thuật giữa các tỉnh đồng bằng Bắc Bộ với các tỉnh miền núi Tây Bắc. Mặc dù có nhiều tiềm năng phát triển kinh tế xã hội, tuy nhiên, là tỉnh mới được tái lập có điểm xuất phát thấp, nền kinh tế nhỏ lẻ, chưa khai thác hết tiềm năng thế mạnh, Phú Thọ vẫn là tỉnh nghèo, tỉ lệ hộ nghèo vẫn còn khá cao so với các tỉnh trong khu vực (14,12% năm 2012; 13,8% năm 2013; 11,78% năm 2014).

Nằm ở phía Tây bắc của tỉnh Phú Thọ, Cẩm Khê là huyện miền núi có 30 xã và 01 thị trấn, trong đó 2/3 diện tích tự nhiên là đồi núi. Toàn huyện có 15 xã thuộc